

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

2el i oprec. post.

Wypisów DŁE mobilno

eter. przekazała
P. Bauer-Gelbert

dnes od rbi:
lenie Prdekopowa

0-740 W-ia

1st uprosiła z płyty CD

++
SZELAŻEK Jamina

AK
KG

2 d. Kozłowska

ps. "Justyna"

V Oddz.

1895-1971

3006 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — SZELAŻEK Jemima
zd. Kozłmińska

3006/WSK

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa —

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓ K. 4, s. 4

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K. 3, s. 5

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 1

VI. Fotografie ✓

1/2 DOKUMENTY DOT. OSOBY RELATORA

- Legitymacje 2 Potepo Krzyże Zestęgi 2 Mieczemi, Londyn 1948, podpis, mps. lony. 1, k. 1, s. 1.
- Legitymacje Krzyże Walcznych, Londyn 1948, podpis, mps. lony. 1, k. 1, s. 2.
- Zaświadczenie o odznaczeniu K 2 M i K W, W-ue 1957, podpis, mps. lony. 1, k. 1, s. 3.
- Zaświadczenie weryfikacyjne, Londyn 1966, podpis, mps. lony. 1, k. 1, s. 4.

122
7/2/1
Odpis

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

LEGITYMACJA Nr. 33419

Stopień, imię, nazwisko Kapitan

Janina SZELAŻEK

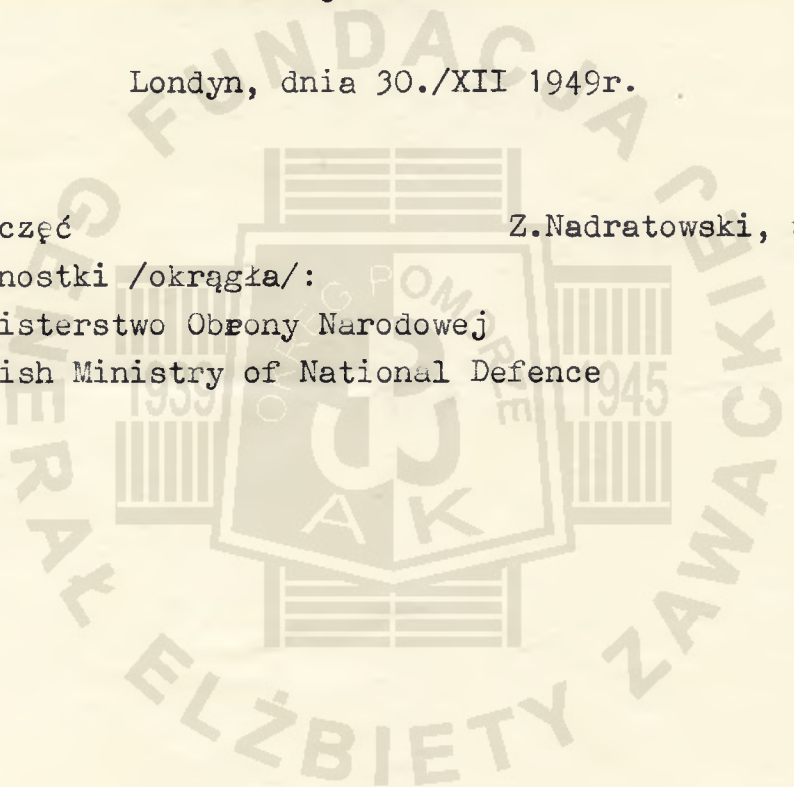
Oddział Armia Krajowa

Odnaczona została ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI Z
MIECZAMI

Podstawa: Rozk. Dowódcy A.K.
z dn. 3 maja 1944r.

Londyn, dnia 30./XII 1949r.

pieczęć Z.Nadratowski, mjr
jednostki /okrągła/:
Ministerstwo Obrony Narodowej
Polish Ministry of National Defence

5/2/2
Odpis

str. 1

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
№. LEG. 33100
L E G I T Y M A C J A
upoważniająca do noszenia
K R Z Y Ż A W A L E C Z N Y C H

str. 2

MINISTERSTWO
OBRONY NARODOWEJ
L E G I T Y M A C J A
Kpt. Janina SZELAŹEK
/Oddział A.K./ jest uprawniony
do noszenia "KRZYŻA WALECZNYCH"
Londyn dnia 30 grudnia 1949

str. 3

Nadanie ogłoszono
w "Dzienniku Personalnym"
MIN. OBRONY NARODOWEJ
Nr. 5 z dnia 30/XII 1949

/podpis/

pieczęć okrągła: Z.Nadratowski, mjr
Ministerstwo Obrony Narodowej
Polish Ministry of National Defence

Warszawa, dnia 30.X.1957r.

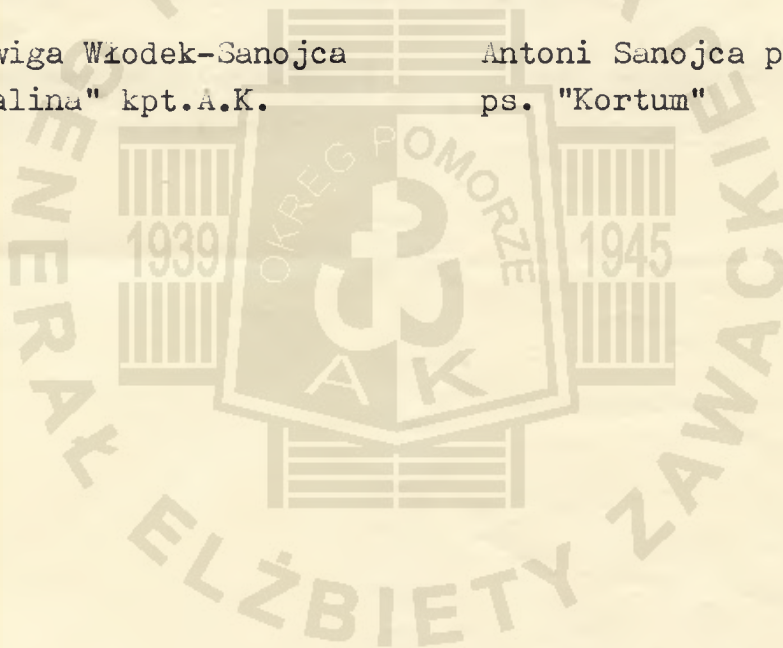
Z a ś w i a d c z e n i e

Niniejszym stwierdzam, że znana mi osobiście Ob. Janina Szelażek, ps. "Justyna", urodzona 6 czerwca 1895r. w Karczyńcach, zamieszkała w Warszawie ul. była żołnierzem Armii Krajowej w czasie od grudnia 1939r. do stycznia 1945r. z przydziałem do łączności konspiracyjnej w stopniu kapitana.

Rozkazem Dowódcy Armii Krajowej została w roku 1943 odznaczona Krzyżem Zasługi z mieczami, oraz rozkazem Dcy AK z dnia 2.X.1944 odznaczona Krzyżem Walecznych po raz pierwszy za niezłomną postawę w walce z okupantem.

Dr Jadwiga Wiodek-Sanojca
ps. "Kalina" kpt.A.K.

Antoni Sanojca płk
ps. "Kortum"

5/2/4

Odpis

KOŁO BYŁYCH ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
POLISH HOME ARMY EX-SERVICEMEN ASSOCIATION
42, EMPERORS GATE, LONDON, S.W.7

L.dz. 30/2/66.....

Londyn, 1.marca 1966r.

Our.ref.

ZASWIADCZENIE WERYFIKACYJNE.

Kapitan Janina SZEKŁĄZEK.

Pseudonim: "Justyna"

Przydział: Oddz.V-K., Kom.Gł.Armii Krajowej.

W szeregach Armii Krajowej odznaczona została
przez Dowódcę Armii Krajowej:

1.W dn.3.V.1944r. za postawę wobec wroga w okresie konspi-
racji i wybitne zasługi organizacyjne:

ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI z Mieczami,

2.W dn.2.X.1944r.rozk.512/BP. za całokształt działalności
bojowej w okresie konspiracji i Powstania Warszawskiego:

KRZYŻEM WALECZNYCH po raz pierwszy.

Pieczęć okrągła:

Za zgodność

Zarząd Główny Koła A.K.

P. Kraczkiewicz

L.dz. 4327 WSK 01. 2 4 11

II MATERIAKY UZUPEKNIAJĄCE RELACJĘ

- Wspomnienie o J. Szelęzkowej, M. Fuksiewicz, „Księgarn. Kwartalnik” Nr 4 1972, (odpis), mys., k. 2, s. 1-3.
- Dane biograf. o J. Szelęzkowej, brosz. autorka, daty i miejsca, Nkp Lomp. 1, k. 1, s. 4-5.

KSIĘGARZ

Stowarzyszenie Księgarzy Polskich

Wspomnienia - sylwetki str.51,52

Mieczysław Fuksiewicz /autor/

Janina Szelażkowa

/1895-1971/

W dniu 17 listopada 1971r. cicho i niepostrzeżenie odeszła na spoczynek wieczny Janina Szelażkowa z domu Koźmińska długoletnia kierowniczką księgarni Domu Książki w Warszawie, przy ulicy Mickiewicza Nr 27.

Urodzona 6 czerwca 1895 r. w Kareczyńcach, życie swoje związała ze stolicą od najmłodszych lat. Tu się wychowała i tu ukończyła żeńską szkołę średnią Kurmanowej, w roku 1913 wyjechała na studia wyższe do Szwajcarii, gdzie na Uniwersytecie w Lozannie studiowała historię sztuki i malowała w pracowni profesora Pretta. Studia zostały przerwane w skutek wybuchu pierwszej wojny światowej. W roku 1928 rozpoczęła pracę księgarską w firmie "Dom Książki Polskiej". Hurtownia dla księgarzy i wydawców" - przy Placu Trzech Krzyży w Warszawie.

Placówka ta została powołana do życia w 1921 r. przez grupę wydawców i księgarzy, którzy zdawali sobie dobrze sprawę z wagi i potrzeby przedsiębiorstwa księgarskiego, które dotrze z książką do wszystkich księgarni w Polsce i do większych skupisk polonijnych za granicą. Działalność "Domu Książki Polskiej" była dość wszechstronna. Przede wszystkim była to oczywiście placówka hurtowa, zajmująca się wszelkimi czynnościami związanymi z kupnem, sprzedażą i zbiorowymi dostawami książek, pośredniczącą między księgarzami a wydawcami. Nabywała m. in. i oddawała księgarniom do sprzedaży komisowej nakłady wydawane przez wydawców zawodowych, przez instytucje państwowe i prywatne, wreszcie dzieła wydawane na koszt autorów. Prócz tego wydawał "Dom Książki Polskiej" czasopisma i katalogi informujące o nowych wydawnictwach i książkach będących w obiegu księgarskim a także prowadził własną działal-

ność wydawniczą. W latach 1926-1932 ukazywało się tu czasopismo pod początkowym tytułem "Kurier Domu Książki Polskiej", zmienionym w 1927r. na "Kurier Księgarski dla Wszystkich", a obok katalogów ogólnych i działowych, biuletynów nowości i prospektów w latach 1927-1939 wydano 129 książek, a wśród nich "Dzieło zbiorowe" J.Conrada i W.Gąsiorowskiego, "Anię z Lechickich Ból" M.Dunin-Kozickiej, "Dziennik" M. Kasprowi-czowej, "Trzy opowieści" Z.Bartkiewicza i wiele innych.

W czasie oblężenia Warszawy w 1939r. spaliła się duża część wydawnictw znajdujących się w magazynach "Domu Książki Polskiej". W 1940r. przeprowadzono licytację pozostałej reszty. Część książek nabył dyrektor firmy, Eustazy Wacław Szelażek i założył antykwariat przy Krakowskim Przedmieściu. Antykwariat uległ zupełnemu zniszczeniu w czasie Powstania Warszawskiego.

Janina Szelażkowa, pracując przez wiele lat bez przerwy we wszystkich działach "Domu Książki Polskiej", początkowo pod kierunkiem swojego męża, wybitnego i zasłużonego dla kultury polskiej księgarza i wydawcy, zajmującego na początku XX wieku kierownicze stanowiska w czołowych firmach księgarsko-wydawniczych /m.in. Gebethner i Wolf oraz M.Arct/, a później działającego samodzielnie, poznała wszechstronnie technikę pracy księgarskiej i wydawniczej, potrzeby rynku krajowego i zagranicznego. "Dom Książki Polskiej" zajmował się bowiem również eksportem książki polskiej do Stanów Zjednoczonych, Brazylii, Francji, Niemiec, Belgii i wszędzie tam gdzie były większe skupiska emigracyjne Polaków.

W czasie okupacji N hitlerowskiej, pracując z mężem w antykwariacie, czynnie uczestniczyła J.Szelażkowa w konspiracji. Walczyła też w Powstaniu w szeregach Armii Krajowej w randze kapitana, pod pseudonimem "Justyna".

W 1947r. J.Szelażkowa obejmuje kierownictwo księgarni Spółdzielni Księgarsko-Wydawniczej "Światowid" na Żoliborzu, przy ul.Mickiewicza. Po przejęciu księgarni w 1950r. przez Dom Książki, pracuje tam nadal jako jej kierowniczka, aż do przejścia na emeryturę w lipcu 1961r. Nabyte w wieloletniej pracy księgarskiej doświadczenie zawodowe, talent organizacyjny, osobistą kulturę intelektualną zaprzęga w służbę

książce w Polsce Ludowej.

Warto tu przypomnieć, że Spółdzielnia Księgarsko-Wydawnicza "Światowid" kontynuowała dobre przedwojenne tradycje Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Stowarzyszenie Lokatorów "Szklane Domy" i żoliborskiego oddziału "robotniczego" Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, tradycję ożywionej działalności społecznej i kulturalno-oświatowej.

tuż po wojnie "Światowid" był jedyną księgarnią na Żoliborzu. Dzieci poszukiwały tu książek szkolnych, zeszytów, przyborów pisemnych, dorośli zyczyniali na nowo kompletować swoje domowe księgozbiory, bibliotekarze - tworzyć ~~nowe~~ biblioteki. Janina Szelażkowa działała na tym terenie z właściwą sobie pasją, docierała z książką do żoliborskich szkół, bibliotek, zakładów przemysłowych, pracując jednocześnie bardzo aktywnie w Dzielnicowej Radzie Czytelnictwa. Wszechstronnie wykształcona, odznaczająca się dobrą znajomością księgarstwa i ogromną kulturą osobistą, stworzyła z prowadzonej przez siebie księgarni placówkę kulturalną na wysokim poziomie. Wiele pracy poświęciła wychowaniu młodej kadry księgarskiej, i tej z Technikum Księgarskiego i tej z księgarni.

Janina Szelażkowa odznaczona została Srebrnym Krzyżem Zasługi i Odznaką Honorowego Księgarza. Za udział w konspiracji i w Powstaniu Warszawskim otrzymała Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami i Krzyż Walecznych. Była przykładem wybitnego i zasłużonego księgarza.

Mieczysław Fuksiewicz

ze zbiorów miesięcznej
Matki Mojej Małgi Bauer
z ul. Orłyki - Warszawa
14.11.2001.
M. Bauer Cylla

Wspomnienie: Instytut Historii p. Szelażkowej
Kwintyniowej Urszuli p.s. "Myszyn" w okresie jej
i mojej działalności A.K. - przyjacielom od niej
pożyczone i szefowi w "Kamracie" Marszałkowskiej 4 m. 12 (wraz z
mieszkałkami) blizko stamtąd przytuł komendantki A.K.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

L. 62. 4327 WSK 01 2 11x11

11/14

1. Janina Helegkova - Kozminska - Justyna pseud.
2. 6. VI 1895 - Karolina z SRR Im. rodziców Bolesław i Karolina
zmarła 17. XI 1971 w Warszawie pochowana w Warszawie na
Powązkach Kwatery 284c przy czym zgon został bliźniak po śmierci
po wypadku stamania Budra

3. Kawałki pancernie matki Kozminska
Pochodzenie społ. niemieckie ojciec rolnik
Chęć księgan-wydawca

4. Hanka Obywa Wzrost pracy Obyw. Kobiel. - praca
rewoodowa w Księgarni, Dom Książki polskiej

5. Justyna - do smutku (penja p. Karmannowej) studiowała
y Historii sztuki na Uniwersytecie w Toruniu

8a -

8
6 adres certy: Maria Prokopowa. Warszawa
bet. 00,740

I
1 Praca w księgarni, jak wyżej.

II
1 Dalsza praca w księgarni. Płoc 3 Kniży 8 - później
Krajkowski przedm. 5

2 Grudzień 1939 - AK

3. Octobr. V - K. Kom. Gł. Armii Krajowej - wobec śmierci
brak danych

III
9 Justyna - admocema: Woty bruj castug, i Akciami
w Szwecji Armii Kraj. odr. wolała prae dowiedz Am. Kraj
w dn. 3. ? 1944 za postawę wobec wroga w okresie Konspiracji
i wylikne castug, organizacja
w dn. 2. 8 1944 rok. 512/BP. za całokształt działalności bojowej
w okresie Konspiracji i post. Wzrostu i Wzrostu Walecznej
po 1 an pierony. (Na podstawie listy adresem weryfikacji
koba byłych żołnierzy A.K. Londyn 1 marca 1966 obr. 14

Abd rgonu, Informacje co do
rozwoju i rozwoju (Kontynuacja)
degitymajca Knyra baleempe
degitymajca Knyra niepodleglosci i chesci

J. 3006 | uSK

KG
AK
V oddz.

++

SIEŁAŻEK Janina

z d. Koźmińska

ps. "Justyna"

V. Wypisy ze źródeł - małżeńskie karty,
informacje: 1.

J. 3006/WSK

++
SZEŁĄZEK Janina
z d. Kozmińska
ps. „Justyna”

zr. Dem biogr. 4 teace i „Księgan -
Krajalnik” No 4/1972.

UG
AK
v Oddz.
-

B. Rojek 2015

T. 3006 / WSK

AK-KG

1412

SZELAŹEK Jarina

2 d. Kołmińska

ps. „Justyna”

VI. Fotografie

1. zolj. portretowe, (b.d.), Ksero - roz. 1
(wydruk z płyty CD).

VI/1

przydał
a kościółek Kabańsko
II 2002

SZELAŻEK Jemina

